

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

redaktor naczelny:

radca prawny Andrzej Fortuna

redakcja:

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Nr wpisu do rejestru dzienników i czasopism: L.P. 1797

wydawca:

Andrzej Fortuna prowadzący

działalność gospodarczą pod nazwą

Kancelaria Radcy Prawnego FORTUNA

ul. Zawiszy Czarnego 6/1

80-433 Gdańsk

Biuletyn Maj 2018 z 04.05.2018 r.

I. ZMIANY W REGULACJACH

SKRÓCENIE TERMINÓW PRZEDAWNIEŃ ROSZCZEŃ

W dniu 13 kwietnia 2018 r. Sejm uchwalił ustawę o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw wprowadzającą zmiany w długości i sposobie liczenia terminów przedawnienia roszczeń.

Ogólny termin przedawnienia roszczeń zostanie skrócony z 10 do 6 lat. Podobnie, z 10 do 6 lat zostanie skrócony termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądu, ugodą zawartą przed sądem, mediatorem czy sądem polubownym. Zmianie nie ulegnie natomiast termin przedawnienia roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, który wynosi 3 lata.

Jednocześnie zmieniony zostanie sposób liczenia terminu przedawnienia – jeżeli termin nie jest krótszy niż 2 lata, to koniec terminu będzie przypadał na ostatni dzień roku kalendarzowego.

Nowelizacja wprowadza również istotne zmiany dotyczące przedawnienia roszczeń przysługujących od konsumentów. Dotychczas - niezależnie od tego, kto był dłużnikiem - co do zasady roszczenia przedawnione mogły być dochodzone przed sądem, a sąd brał

pod uwagę przedawnienie tylko wówczas, jeżeli pozwany podniósł w trakcie procesu odpowiedni zarzut. Po wejściu w życie ustawy, po upływie terminu przedawnienia nie będzie można domagać się zaspokojenia roszczenia przysługującego przeciwko konsumentowi. Sąd będzie zobowiązany badać tę kwestię z urzędu i będzie mógł pominąć upływ terminu przedawnienia tylko w wyjątkowych sytuacjach, gdy wymagać tego będą względy słuszności.

Ponadto, w sprawach o zasądzenie roszczenia ustawa nakłada na powodów obowiązek zamieszczania w treści pozwu informacji o dacie wymagalności roszczenia.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od jej ogłoszenia. Ustawa oczekuje aktualnie na podpis Prezydenta.

WYKONYWANIE DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ BEZ WPISU DO REJESTRU BĘDZIE WYKROCZENIEM

W dniu 2 maja 2018 r. Prezydent podpisał ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy – Kodeks wykroczeń. Nowelizacja rozszerza zakres wykroczenia stypizowanego w art. 147a § 1 Kodeksu wykroczeń – „*Kto prowadzi zakład opieki zdrowotnej lub zakład leczniczy dla zwierząt bez wymaganego wpisu do rejestru lub ewidencji, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny*”.

Zgodnie z nowym brzmieniem przepisu, karze podlegać będzie niezarejestrowane wykonywanie działalności leczniczej – bez znaczenia w jakiej formie ta działalność jest wykonywana – oraz prowadzenie zakładu leczniczego dla zwierząt.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 14 dni od jej opublikowania.

UŁATWIENIA W ODZYSKIWANIU BŁĘDNEGO PRZELEWU

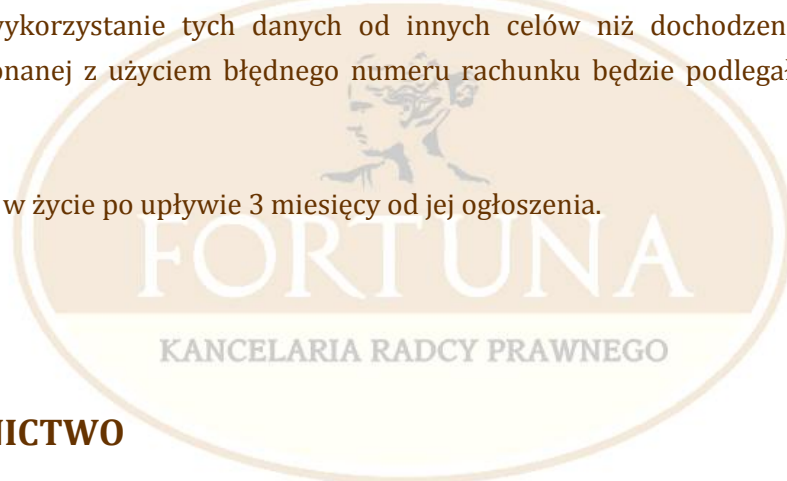
W dniu 27 kwietnia 2018 r. Prezydent podpisał ustawę z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych i niektórych innych ustaw. Celem nowelizacji jest usprawnienie

odzyskiwania należności w przypadku omyłkowego wykonania przelewu na niewłaściwy rachunek bankowy.

Po otrzymaniu zgłoszenia o wykonaniu przelewu na zły numer rachunku, bank prowadzący zarówno rachunek płatnika i odbiorcy będzie zobowiązany do poinformowania odbiorcy o otrzymaniu zgłoszenia oraz obowiązku zwrotu środków na utworzony specjalnie w tym celu rachunek zwrotu. Jeżeli bank płatnika nie prowadzi rachunku bankowego odbiorcy, powyższe informacje będą przekazywane za pośrednictwem banku odbiorcy.

Jeżeli w ciągu miesiąca podjęte działania okażą się nieskuteczne i płatnik nie odzyska kwoty błędnej transakcji, na jego żądanie bank będzie zobowiązany do udostępnienia płatnikowi danych właściciela rachunku bankowego, na który zostały przelane środki. Uzyskanie tych danych umożliwi płatnikowi dochodzenie zwrotu na drodze postępowania sądowego. Pozyskanie i wykorzystanie tych danych od innych celów niż dochodzenie zwrotu kwoty transakcji wykonanej z użyciem błędnego numeru rachunku będzie podlegało karze grzywny do 30.000 zł.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 3 miesięcy od jej ogłoszenia.

II. ORZECZNICTWO

ZEZWOLENIE NA WYKONYWANIE TRANSPORTU NIE MOŻE BYĆ PRZEDMIOTEM WKŁADU DO SPÓŁKI

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2018 r., sygn. III SA/Kr 1087/17

Sprawa dotyczyła nałożenia przez inspektora transportu drogowego kary pieniężnej na współników spółki cywilnej z powodu nieposiadania przez jednego ze współników zezwolenia na wykonywanie transportu drogowego towarów. W złożonym odwołaniu wspólnicy podnieśli, że wystarczające jest posiadanie odpowiednich uprawnień jedynie

przez jednego wspólnika, jeżeli tylko ten wspólnik osobiście będzie zajmował się prowadzeniem pojazdu.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Krakowie nie podzielił argumentacji skarżących. Przypomniał, że spółka cywilna nie jest samodzielnym bytem prawnym, jest tworzona przez osoby fizyczne, które są oddzielnymi przedsiębiorcami. Jeżeli transport jest wykonywany w imieniu obu wspólników, a każdy z nich we wpisie do ewidencji działalności gospodarczej określił jako przedmiot wykonywanej działalności transport drogowy - to każdy z osobna musi legitymować się odpowiednimi uprawnieniami do wykonywania tego transportu. Uzyskanie uprawnień przez jednego ze wspólników spółki nie zwalnia z tego obowiązku pozostałych. Zezwolenie jest aktem indywidualnym dotyczącym konkretnego przedsiębiorcy i nie może stanowić przedmiotu wkładu do spółki.

ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE SAMO W SOBIE MOŻE NIE WYSTARCZYĆ DO PRZYWRÓCENIA TERMINU NA DOKONANIE CZYNNOŚCI

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. II FSK 361/16

W rozpoznawanej sprawie podatnik złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania od decyzji, powołując się na przebytą chorobę. Na dowód tego podatnik przedłożył zaświadczenie lekarskie, w którym jako zalecenie lekarskie wskazano, aby podatnik leżał.

Dyrektor Izby Skarbowej odmówił przywrócenia terminu, a Wojewódzki Sąd Administracyjny oddalił wniesioną skargę. Tak samo uczynił Naczelny Sąd Administracyjny.

Sądy orzekły, że podatnik nie uprawdopodobnił braku winy w uchybieniu terminu. Sam fakt choroby, nawet poświadczony zaświadczeniem lekarskim, nie jest w tym przypadku wystarczający. Aby dopełnić obowiązku należytego uprawdopodobnienia braku winy podatnik musiałby wykazać, że rodzaj choroby uniemożliwił dokonanie czynności oraz że nie istniała możliwość skorzystania z pomocy innych osób w jej dokonaniu. Nawet choroba wymagająca leżenia nie uzasadnia sama przez się braku zawinięcia, o ile osoba uprawniona do dokonania tej czynności mogła skorzystać z pomocy osób trzecich.

Sądy wskazały, że ocena, czy uprawdopodobniony został brak winy w uchybieniu terminu nie ogranicza się do ustalenia, czy informacje o przebytej chorobie są prawdziwe, ale musi również obejmować to, czy wskazana przyczyna uchybienia stanowi przeszkodę niemożliwą do przewyciężenia i czy zainteresowany wykazał należyłą staranność w podjęciu działań mogących zapobiec uchybieniu terminu.

Istotne jest również to, że informacje niezbędne do dokonania powyższych ustaleń powinny być dostarczone przez zainteresowanego, w przeciwnym wypadku naraża się on na odmowę przywrócenia terminu na dokonanie czynności.

W ZAŚWIADCZENIACH LEKARSKICH NIE MOŻNA ODNOSIĆ SIĘ DO OSÓB TRZECICH

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2018 r., sygn. SDI 128/17

Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego była skarga lekarza psychiatry na wyrok Naczelnego Sądu Lekarskiego utrzymujący w mocy orzeczenie nakładające na lekarza karę upomnienia. Postępowanie dyscyplinarne dotyczyło wydania przez lekarza zaświadczenia, w którym lekarz zalecił pacjentce, żeby jej mąż wyprowadził się z domu.

Sąd Najwyższy orzekł, że działanie lekarza naruszyło zasady etyki zawodowej, a wymierzona kara jest współmierna do popełnionego czynu. Przepisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego ani ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie upoważniają do wydawania zaświadczeń o konieczności zmiany miejsca zamieszkania przez osoby trzecie. Taka możliwość nie wynika również z generalnej kompetencji do wyboru przez lekarza rodzaju i metod leczenia, ponieważ dokonując wyboru metody terapii lekarz nie można ingerować w życie prywatne innych osób. Zalecenie wyprowadzenia się z domu było zatem nieuprawnione i godziło w prawa męża pacjentki, tym bardziej, iż zaświadczenie zostało przez nią wykorzystane jako dowód w sądzie rodzinnym.

NIE MOŻNA ZASTOSOWAĆ ULGI NA ZŁE DŁUGI W PRZYPADKU, GDY DŁUŻNIK JEST W UPADŁOŚCI

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2018 r., sygn. I FSK 616/16

W przedmiotowej sprawie organ podatkowy zakwestionował prawo podatnika do pomniejszenia podstawy opodatkowania i kwoty podatku należnego o wartości wynikające z faktur wystawionych na rzecz kontrahenta, w stosunku do którego toczyło się postępowanie upadłościowe. Zakaz stosowania ulgi na złe długi w stosunku do wierzytelności należnych od upadłego dłużnika został uregulowany w art. 89a ust. 2 pkt 3 lit. b ustawy o podatku od towarów i usług.

Podatnik zaskarżył decyzję fiskusa powołując się na niezgodność przepisów ustawy o VAT z regulacjami unijnymi, a mianowicie art. 90 ust. 1 dyrektywy 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Zgodnie z tym przepisem w przypadku anulowania, wypowiedzenia, rozwiązania, całkowitego lub częściowego niewywiązania się z płatności lub też w przypadku obniżenia ceny po dokonaniu dostawy, podstawa opodatkowania jest stosownie obniżana na warunkach określonych przez państwa członkowskie. Zdaniem podatnika doszło do nieprawidłowej implementacji ww. dyrektywy, co nakazuje bezpośrednie stosowanie przepisów prawa unijnego zgodnie z zasadą prymatu.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

Sądy obu instancji przyznały rację organom podatkowym. Orzekły, że przepisy dyrektywy określają w sposób ogólny sytuacje, w których dochodzi do obniżenia podstawy opodatkowania, nie wskazując jednak szczegółowych zasad lub ograniczeń dla państw członkowskich w celu ich implementacji, dlatego też państwa członkowskie mają prawo określić własne warunki stosowania tej zasady. Ponadto, zgodnie z art. 90 ust. 2 ww. dyrektywy w przypadku całkowitego lub częściowego niewywiązania się z płatności państwa członkowskie mogą odstąpić od zastosowania ust. 1. W związku z powyższym, w wypadku niewywiązania się z płatności ceny, podatnicy nie mogą powoływać się na prawo do obniżenia podstawy opodatkowania podatkiem VAT uregulowane w art. 90 ust. 1 dyrektywy, jeżeli dane państwo członkowskie postanowiło zastosować odstępstwo od tego przepisu, tak jak to uczyniono w polskiej ustawie.

**UZYSKANIE WIEDZY O WYDANIU POSTANOWIENIA O NABYCIU SPADKU BEZ
ZNACZENIA DLA OBOWIĄZKÓW PODATKOWYCH**

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 11 stycznia 2018 r.,
sygn. I SA/Sz 662/17

Organ podatkowy wydał decyzję ustalającą zobowiązanie podatkowe w podatku od spadków i darowizn, pomimo iż podatnik mógł skorzystać ze zwolnienia od podatku, ponieważ był mężem spadkodawczyni. Organ ustalił bowiem, że podatnik nie dochował 6-miesięcznego terminu na zgłoszenie nabycia spadku, a zgłoszenie dokonane po tym terminie nie uprawnia już do skorzystania ze zwolnienia.

Podatnik bronił się argumentem, że nie wiedział o wydaniu przez sąd postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, taką informację uzyskał dopiero po doręczeniu mu przez sąd tego postanowienia. Zgłoszenie nabycia spadku zostało przez podatnika wysłane po 2 miesiącach od uzyskania wiedzy o wydaniu postanowienia, co w jego ocenie oznaczało, że dopełnił należycie wszystkich formalności.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie oddalił skargę podatnika. Przypomniał, że zgodnie z art. 4a ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn zwalnia się od podatku nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych m. in. przez małżonka, jeżeli głosi nabycie własności rzeczy lub praw majątkowych właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu stwierdzającego nabycie spadku. Moment uzyskania przez podatnika wiedzy o wydaniu takiego postanowienia jest zatem bez znaczenia dla ustalenia biegu tego terminu. Powyższe mogłoby mieć znaczenie tylko w sytuacji, gdy podatnik w ogóle nie wiedziałby o toczącym się postępowaniu spadkowym. Skoro natomiast postępowanie zostało wszczęte na wniosek podatnika, to jako uczestnik postępowania miał on możliwość uczestniczyć w rozprawie i w stosownym czasie uzyskać informację o wydaniu postanowienia spadkowego.

WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA MOŻE ODPOWIADAĆ ZA SZKODY WYNIKAJĄCE Z DZIAŁAŃ LOKATORA

Wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. III Ca 1768/17

Sprawa dotyczyła roszczenia o odszkodowanie za zalanie mieszkania skierowanego przeciwko wspólnocie mieszkaniowej. Wspólnota odmówiła zaspokojenia roszczenia powołując się na okoliczność, iż wprawdzie do rozszczelnienia instalacji doszło na odcinku stanowiącym część wspólną mieszkańców, jednak za powstanie tych nieszczelności odpowiada wykonawca przyłącza przebudowanego na zlecenie właściciela lokalu położonego nad lokalem powódki.

Sądu obu instancji uznały, że w istocie przyczyną powstania nieszczelności było wadliwie wykonana przebudowa przyłącza, jednak orzekły, że mimo iż prace były prowadzone na zlecenie właściciela lokalu sąsiedniego, to wspólnota mieszkaniowa ponosi odpowiedzialność za wynikające z nich szkody. Sądy orzekły, że na wspólnocie mieszkaniowej jako zarządcy nieruchomości ciążył obowiązek odbioru wykonanych prac oraz wymuszenia na właścicielu lokalu przeprowadzenia badań ciśnieniowych. Ponieważ takie badania nie zostały przeprowadzone, a w ramach przeprowadzonych kontroli wspólnota nie zauważyła nieprawidłowości - to ona ponosi odpowiedzialność za szkody powstałe w wyniku rozszczelnienia instalacji.

KANCELARIA RADCY PRAWNEGO

PRZEPIS O DOSTĘPIE SPOŁECZNEJ INSPEKCJI PRACY DO DANYCH OSOBOWYCH PRACOWNIKÓW NIEZGODNY Z KONSTYTUCJĄ

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 kwietnia 2018 r., sygn. K 6/15

W dniu 26 kwietnia 2018 r. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 24 czerwca 1983 r. o społecznej inspekcji pracy w zakresie, w jakim nie uzależnia obowiązku udzielenia społecznemu inspektorowi pracy informacji oraz okazania mu dokumentów od uzyskania zgody pracownika w wypadkach, w których realizacja tego obowiązku wiązałaby się z udostępnieniem danych osobowych tego pracownika, jest niezgodny z art. 47 Konstytucji.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy o społecznej inspekcji pracy, społeczny inspektor pracy ma prawo żądać od kierownika zakładu pracy oraz oddziału (wydziału) i od pracowników informacji oraz okazania dokumentów w sprawach wchodzących w zakres jego działania. Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepis uprawniający inspektorów do nieograniczonego dostępu do dokumentów nie gwarantuje ochrony autonomii informacyjnej pracowników, których te dokumenty dotyczą. Autonomia informacyjna pracownika stanowi element jego życia prywatnego, dlatego podlega ochronie zgodnie z art. 47 Konstytucji (każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym). Z powyższego wynika prawo pracownika do decydowania o zakresie dostępu do dotyczących jego danych i jednocześnie – obowiązek uzyskania przez inspektora pracy zgody pracownika, jeżeli wraz z dostępem do dokumentów inspektor miałby uzyskać dostęp do danych osobowych tego pracownika.

Trybunał Konstytucyjny dokonał oceny zgodności z Konstytucją również innych przepisów ustawy o społecznej inspekcji pracy, jednakże poza art. 8 ust. 2 tej ustawy, Trybunał nie doszukał się takiej niezgodności.

III. WARTO PAMIĘTAĆ

WCHODZĄ W ŻYCIE PRZEPISY RODO

Przypominamy, że w dniu 25 maja 2018 r. zaczną obowiązywać przepisy Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia Dyrektywy 95/46/WE (tzw. „RODO”). Więcej informacji na temat RODO znajduje się w Biuletynie nr 17/2017.